

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2024 - 5471
Den 12. juni 2024

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 837 (MOF alm. del) stillet 15. maj 2024 efter ønske af udvalget.

Spørgsmål nr. 837

”Vil ministeren kommentere materialet fra ATV Jord og Grundvand om fremtidens drikkevand, jf. MOF alm. del - bilag 413?”

Svar

De 12 fageksperter inden for grund- og drikkevand peger særligt på fire overordnede spor, som er vigtige for at sikre, at vi har rent drikkevand i fremtiden:

- 1) Bedre regulering af kemikalier, herunder sprøjtemidler
- 2) Bedre arealbeskyttelse
- 3) Afværge af forureningskilder
- 4) Avanceret vandrensning

Jeg er enig i, at de ovenstående spor er centrale, hvis vi skal sikre rent drikkevand i fremtiden og vi har derfor allerede igangsat en række initiativer for at imødekomme udfordringerne i de fire spor, som ministeriet har beskrevet nedenunder.

1) Bedre regulering af kemikalier, herunder sprøjtemidler

Det er meget vigtigt, at vi har en god regulering af de kemikalier og sprøjtemidler, som hver dag bruges i Danmark, hvis vi vil beskytte vores drikkevand. Et af de store problemer er i den forbindelse PFAS, og jeg har derfor for nylig indført et nationalt forbud mod PFAS i brandslukningsskum på øvelsespladser, hvor der er risiko for stor udledning af PFAS direkte til miljøet. Yderligere har regeringen med et samlet Folketing netop indgået en aftale om en national PFAS-handlingsplan, hvori der er en række tiltag til bedre regulering af PFAS-stofferne. PFAS-handlingsplanen omfatter blandt andet et forbud mod anvendelsen af PFAS i beklædning og imprægneringsmidler til forbrugere i Danmark og understøtter arbejdet med at begrænse og forbyde brugen af PFAS i EU og globalt. Regeringen arbejder endvidere på at forbedre kemikalielovgivningen i EU for at begrænse brugen af farlige kemikalier, herunder i forbrugsvarer.

I forhold til sprøjtemidlerne har vi i Danmark allerede den skrappeste godkendelsesordning for sprøjtemidler i EU. Det gælder særligt, når det kommer til vurdering af risikoen for udvaskning af aktivstoffer og nedbrydningsprodukter til grundvandet. Vi har skrappe krav til de matematiske modeller, der bruges til at vurdere udvaskningen, og vi kræver, at nedbrydningsprodukter skal overholde kravværdien på 0,1 mikrogram pr. liter. Desuden har vi som noget helt unikt et Varslingssystem for udvaskning af pesticider til grundvand (VAP), hvor vi tester udvaskning af

aktivstoffer og nedbrydningsprodukter på en række testmarker. Vi vil fremover fastholde denne skrappe tilgang, som betyder, at der er færre sprøjtemidler godkendt i Danmark end i andre EU-lande.

2) Bedre arealbeskyttelse

Selv om vi har en meget skrap godkendelsesordning for sprøjtemidler, så har det vist sig, at denne ikke kan stå alene. Beskyttelse af arealerne hvor det grundvand dannes, som om mange år skal indvindes til drikkevand, er derfor helt central, når vi skal sikre rent drikkevand i fremtiden. I regeringen er vi derfor i gang med at beskytte disse områder. Et enigt Folketing har d. 21. maj 2024 vedtaget en ændring af vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven, som pålægger kommunerne at sikre, at de sårbare boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) bliver beskyttet.

Herudover har regeringen igangsat et pilotprojekt på Fyn, som har til formål at finde en model til at identificere de sårbare grundvandsdannende områder.

3) Afværgelse af forureningskilder

Beskyttelse af arealerne på jordoverfladen kan ikke stå alene. Den offentlige indsats over for jordforureninger, der udgør en risiko for bl.a. drikkevand, skal sikre, at forureninger fra fortidens synder håndteres, og påvirkningen fra disse punktkilder begrænses. Regionerne står for indsatsen og får tilført ca. en halv milliard årligt hertil. De ti største og mest komplekse af jordforureningerne er de såkaldte generationsforureninger. Tre af disse udgør også en risiko for drikkevandet.

Med aftalen om deludmøntning af Grøn Fond har regeringen, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten og Radikale Venstre afsat 550 mio. kr. Midlerne er et tillæg til de 630 mio. kr. der blev afsat til indsatsen over for generationsforureninger på Finansloven for 2021 af daværende regering, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre og Alternativet.

I Grøn Fond har der også været fokus på jordforureninger forurenet med PFAS. Derfor er der i PFAS-handlingsplanen afsat 100 mio. kr. af til oprensning PFAS-punktkilder. Hertil er der i PFAS-handlingsplanen afsat 110 mio. kr. til en tilskudspulje til vandforsyninger ramt af PFAS-forurening. Det er forventningen, at en del af disse midler vil gå til at yde tilskud til etablering af avanceret vandrensning på vandvandrør. Den avancerende vandrensning af vand mod PFAS er meget dyr – både i etablering og den efterfølgende drift. Tilskudspuljen vil betyde at vandværkerne fortsat vil kunne indvinde, anvende og rense det forurenede drikkevand, hvilket kan medvirke til, at grundvandsforureningen ikke spredes yderligere.

4) Avanceret vandbehandling

Som en del af PFAS-handlingsplanen er det besluttet behov for at udvikle og afprøve nye teknologiske løsninger, så vi kan sikre de bedst mulige oprensningsmetoder til det danske drikkevand, grundvand og jord. Dermed kan vi beskytte både borgerne og miljøet. Der er i PFAS-handlingsplanen derfor også afsat midler til et forsknings- og leverancecenter, der kan tilvejebringe viden, der understøtter en effektiv håndtering og regulering af PFAS.